

Flors sinònim de dones

MONTSERRAT MINOBIS

O això és el que es desprèn d'una entrevista que fa ben pocs dies, vaig llegir en un diari referida al fet que, segons sembla (no m'ho acabo de creure), al sector dedicat a la floristeria no se li ha acudit millor proposta o idea que reconvertir la festa del 8 de Març (El Dia de la Dona Treballadora, per si no ho sabien), canviant-li tot el seu caràcter de lluita reivindicativa per aconseguir mantenir i tenir llocs de treball i convertir-la en un vulgar dia d'homenatge a les dones, regalant-nos flors. És que les flors només s'han de regalar a les dones? No m'esvera tant el fet de la proposta, sinó els arguments que es donen per a aquesta. Per vendre més flors i plantes, perquè diuen les estadístiques que les vendes han disminuït de manera considerable i, per tant, una idea d'aquestes característiques els ajudarà a augmentar-les. I s'ho creuen? A mi, personalment em sembla que pequen d'ingenus. Per què, a veure, qui se sentirà engrescat (si no hi ha una poderosa empresa de màrqueting al darrere —recordeu Dia de la Mare— proposta dels grans magatzems) a regalar flors a les dones el dia 8 de març, en què no es commemora cap festa sinó ans al contrari una tragèdia, on una bona pila de dones van morir cremades per defensar els seus llocs de treball? Com es pot

argumentar, encara que sigui raonable, que totes les dones som treballadores (que sí que ho som) amb un eslògan com aquest: "Per la teva responsabilitat, dedicació... flors!". És que els homes no són responsables i no dediquen a les seves companyes, mullers, amants o amigues, el seu amor i comprensió? O és que només som les dones que som així?

En llegir aquesta entrevista, vaig recordar un article d'en Josep M. Espinàs en aquest mateix diari, ja fa un bon grapat de temps, en què —com sempre i molt encertadament— reclamava també el dret dels homes a rebre flors. Per què sempre a l'hora d'intentar promocionar —o vendre, que encara és més greu— es pensa només en les dones? És que encara som diferents? Jo gosaria demanar als promotors d'aquesta *agosarada i brillant* idea que no vulguin convertir una jornada molt reivindicativa de les dones, en un dia consumista. I que quan tinguin una altra idea semblant a aquesta, que no diguin: "Esperem que les feministes no ho vegin de mal ull". És que no ho veiem de mal ull, ho trobem molt malament, senzillament. Lamentem moltíssim que les vendes de flors i plantes hagin baixat, però la solució no passa, ni de bon tros, per regalar flors a les dones el 8 de març.

15

Se'ns mor el teatre

FERMÍN BOCOS

El teatre hauria de ser irremplaçable. Però no és així, almenys entre nosaltres. Cada cop són menys les ocasions en què la tradició es fa record viu entre nosaltres. La gent viu al dia en tot. I el teatre s'està morint, davant la indiferència del gran públic i de la televisió.

El teatre agonitza. Lliurat a les lleis del mercat i condemnat a competir amb la televisió, travessa, crec, la seva etapa històrica de més gran fragilitat.

Ja no és un bé per a tot-hom. Les estrenes cada vegada són més escasses. Les reposicions —en certs casos— són més un exercici de voluntat institucional que el reflex d'una necessitat assumida socialment com a tal. Les sales s'omplen rarament i és estrany l'espectacle (parlo pels que hi ha en cartell a Madrid) que sobreviu sense haver de recórrer als descomptes a taquilla o al pietós recurs que sempre suposa el regal de localitats entre amics, alts càrrecs i determinats col·lectius professionals.

El fet cert és que el gust per la representació teatral està en retrocés a tot arreu. La minva en la consideració del públic és manifesta. L'espectador dels nostres dies —si no sucumbeix a la temptació de la mandra i a la comoditat casolana que brinda el televisor— prefereix anar al cine. La nostra retina ja està entrenada per prendre per real el que només ho és a la pantalla. No troba a faltar la vida de veritat posada damunt d'un escenari. El cine —o les pel·lícules que emet la televisió— ha cisellat ja les grans partides de la sensibilitat artística del nostre temps. El gran públic, en el cas que conegui els grans actors i les grans actrius, els noms que cita a les enquestes remetent tots a Hollywood o als estudis de les productores que treballen per a la petita pantalla. Espanya no és el Regne Unit de la Gran Bretanya. Aquí no hi ha res que pugui rememorar l'Old Vic de Londres. Tampoc el Paral·lel, a Barcelona, no va perdurar a la manera de Broadway o de les glòries escèniques que es mantenen al París que encara avui, any rere any, quasi ritualment, continua desfilant pel teatre, al qual se li acut d'il·luminar la seva marquesina amb el reclam, sembla que inoxidable, del cèlebre *Cyrano de Bergerac*, el topiquíssim personatge gascó cisellat pel que

sembla amb foc fa ara gairebé un segle (es va estrenar en els dies que van seguir el Nadal del 1897 amb tals aplaudiments que encara ressonen a les cròniques i crítiques de l'època que es guarden a les hemeroteques. Per cert que un èxit comparable va tenir la versió cinematogràfica en què un proteic Gérard Depardieu patia de manera convincent les desventures pròpies de l'amor explícit en vers).

El cas és que, per aquests teatres del món europeu septentrional, el teló continua custodiant la memòria de la màgia i alguns dels trets més encertats d'aquells pobles que encara avui col·loquen les seves passions, alegries o tristeses dalt d'un escenari, confiant-los al gest pròxim i viu d'actors i actrius als quals, un cop acabada la funció, pot veure com baixen a la platea per fondre's amb els espectadors en unes rutines personals molt semblants i, per descomptat, en quasi idèntiques servituds urbanes. En aquest sentit, encara avui, sobre el paper, el teatre hauria de ser irremplaçable. Però no és així. O més ben dit: no és així entre nosaltres.

Potser perquè preval en la nostra societat una incapacitat crònica per apreciar el llegat dels qui ens han precedit. Començant per la història i acabant pel teatre. Si escric pel que veig a Madrid, he d'anotar que cada vegada són menys les ocasions en què la tradició es fa record viu. La

gent viu al dia en tot. I, en relació amb el teatre, aquest viure sense a penes consciència del passat i amb total despreocupació pel futur es tradueix en una filosofia de la vida en què preval la trivialitat. Una actitud que, als efectes que ens ocupen, ve a significar nul·la o escassa predisposició per a les manifestacions artístiques, que reclamen un esperit una mica més atent que el que permet seguir les peripècies de qualsevol concurs o *reality show* dels que de tanta fama gaudeixen aquests dies a les diferents cadenes de televisió.

No voldria pecar de pessimisme, i anoto que aquests dies tenim en cartell un Shakespeare —*El mercader de Venècia*— en la traducció de Vicente Molina Foix, dirigit al Centro Dramático Nacional per Juan Carlos Plaza; un Cervantes —*La gran sultana*— per la Compañía Nacional de Teatro sota l'ègida de Marsillach; i, finalment, el millor Tennessee Williams d'*Un tranvia llamado deseo*, en l'adaptació d'Enrique Llovet. Però, tot i ser molt —i encara podria afegir-s'hi la molt meritòria representació de *La vida es sueño* de Don Pedro Calderón, *entrenada* dimecres passat per una entusiasta companyia de repertori clàssic que s'arrisca a pronosticar tres setmanes en cartell per a tan primordial espectacle—, el cert és que la gent no va al teatre. Són més les cadires buides que els especta-

dors esmaltant el paisatge teatral, i aquest és el principi del no ser en el teatre.

Durant segles, al més recòndit de la consciència dels éssers humans que van viure de manera més o menys civilitzada i en comunitat, el teatre va ocupar un lloc capital. Era la vida representada i, alhora, un instrument formidable per a l'educació de la sensibilitat i la incitació al canvi d'idees i costums. També el recurs del qual es va servir el talent dels artistes per denunciar i fustigar els abusos o les males tendències del poder. Potser d'aquí vinguin —almenys al nostre país— certs recels d'algunes autoritats cap a l'art i els artistes. En altres temps, el poder quasi sempre va recelar del teatre. Veia en els còmics la befa, i no poques vegades el vers s'acabava en escarni. L'art procedeix dels materials propis de la llibertat i per al poder —tradicionalment—, tot el que es relaciona excessivament amb la llibertat desperta recel.

Potser que això declina la protecció a la gent de la faràndula. Escoltant el so de les onades municipals i parlant pel que es veu per Madrid, quasi puc escriure que la crisi econòmica ha estat l'excusa formidable per no gastar pràcticament diners en subvencions destinades a la posada en escena d'espectacles teatrals. (Els anomenats Festivals de Tardor són aquest any la millor prova d'això que dic. La programació sembla pensada per a jívaros.)

El resultat o conseqüència d'aquest estat de coses lamentable és de summa tristesa. El meu diagnòstic és aquest: condemnat a forjar el seu destí en la soledat de les taquilles —competint, repeteixo, amb l'omnipresent i, en general, bioaliènant televisió—, el teatre s'anirà degradant a poc a poc fins a desaparèixer. Si aquest dia infortunat arriba, crec que tots deixarem de ser una mica nosaltres mateixos. Fins i tot aquells que no han trepitjat mai un teatre.

Fermín Bocos és periodista
(Trad. Clara Sandaran)

BÚSTIA

La secta dels lectors

Cada dia m'adono de la poca afició que mostrem pels llibres. Les editorials, per fer negoci, estan obligades a donar alguns objectes interessants juntament amb els llibres. A més, aquests objectes en necessiten uns altres perquè la gent continuï comprant els llibres cada setmana. De manera que els llibres o novel·les, moltes vegades són dolentes, perquè el que veritablement interessa al lector, són els jocs d'ordinador o qualsevol altre regal, i aquests obsequis sempre són algun televisor o útils d'àudio-visuals, però no seran mai diccionaris o llibres per consultar i adquirir un cert nivell de cultura. I és que llegir ja no agrada a la majoria de la gent. **Raül Calle. L'Hospital de Llobregat.**

Trobar el cementiri

Què diran els estrangers en veure que l'Ajuntament de Barcelona no té diners ni per posar cartells indicatius per poder trobar còmodament el cementiri de Montjuïc? Però el més greu és que evidencia que tampoc no hi ha seny per senyalitzar el carril de Zona Franca amb l'afegit de "i cementiri". Tan fàcil i econòmic que seria. I tan respectuós per als usuaris en facilitar-los una conducció fàcil i relaxada. **Gerònima Fonoll. Barcelona.**

■ Totes les cartes adreçades a la Bústia de l'AVUI —encara que es publicuin amb pseudònim— han de portar les dades personals dels seus autors: nom, cognoms, adreça i número del carnet d'identitat.